

10.03.2015

Sotep/23

23

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle palveluasuntojen rakentamista koskevasta Pentti Arajärven ym. valtuustoaloitteesta

HEL 2015-000524 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon :

"Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaan kuuluvan asumisyksikön tuottajan valinta

Osana pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaa Helsingin kaupungin sosiaalivirasto järjesti vuonna 2009 suunnittelukilpailun asumispalveluyksikön toteuttamiseksi moniongelmaisille, runsaasti tukea mielenterveys- päihdeongelmiinsa tarvitseville asiakkaille. Suunnittelukilpailun kohteena olevalla hankkeella tarkoitettiin kaikkia hankkeen vaiheita rakentamisen valmistelusta palvelun tuottamiseen. Kilpailun voittaja valittiin asiakkaille soveltuvan palvelukonseptin, rakennushankkeen ja arvioitujen hintatietojen perusteella. Asiakkaiden oli tarkoitus tulla asumisyksikköön sosiaaliviraston ohjaamina. Helsingin kaupunki osoitti kilpailulle tontin Kivelän sairaala-alueelta Mechelininkadun varrelta. Rakennuspaikka mahdollistaa noin 50 asuntopaikan rakentamisen. Samalla tontilla toimii Kivelän sairaalan toimintayksiköjä ja HYKS:n psykiatriakeskus. Alue on kaavan mukaan sosiaali- ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialuetta.

Sosiaalilautakunta päätti 15.12.2009 (479 §) valita suunnittelukilpailun voittajaksi Helsingin Diakonissalaitoksen ja JKMM Arkkitehtien ehdotuksen nimeltään "Rafael" ja valtuuttaa sosiaaliviraston käynnistämään suoraanjohtavat sopimusneuvottelut.

Kaupunginvaltuuston päätös vuokrattavan rakennuspaikan vuokrausperusteista ja varaamisesta 21.4.2010 (102 §)

Kaupunginvaltuusto päätti 21.4.2010 (102 §) varata rakennuspaikan Taka-Töölössä sijaitsevalta Kivelä-Hesperian sairaala-alueelta vuokrattavaksi suunnittelukilpailun voittaneelle Helsingin Diakonissalaitokselle sillä ehdolla, että sosiaaliviraston ja Diakonissalaitoksen neuvottelut suunnittelukilpailussa tarkoitettua palvelusopimuksesta johtavat sopimukseen 30.6.2011 mennessä. Päätös sisältää myös rakennuspaikan vuokrausperusteet.

Kaupunginhallitus päätti 26.4.2010 (519 §) kaupunginvaltuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Helsingin sosiaalilautakunnan päätös 30.11.2010 (476 §) hyväksyä asumispalvelujen tuottamista koskeva sopimus suunnittelukilpailun voittajan kanssa

Helsingin sosiaalilautakunta hyväksyi 30.11.2010 (476 §) Helsingin Diakonissalaitoksen kanssa solmitun, 13.12.2010 allekirjoitetun, toistaiseksi voimassaolevan sopimuksen asumispalvelujen tuottamisesta. Sopimuksessa Helsingin sosiaalivirasto sitoutui hankkimaan koko palvelukokonaisuuden asuntokapasiteetin vähintään 15 vuoden ajan rakennuksen käyttöönotosta tai lopullisen hankintasopimuksen allekirjoittamisesta. Asumispalveluyksikön rakentaminen on määrä aloittaa sen jälkeen, kun kaikki rakentamisen edellytyksenä olevat viranomaispäätökset kuten tontinvuokrauspäätös ja rakennuslupa ovat lainvoimaisia. Osapuolten on määrä laatia palvelun tuottamisesta erillinen, lopullinen hankintasopimus.

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tonttiosaston maanluovutustoimiston muistion 14.9.2012 mukaan Helsingin Diakonissalaitos on hakenut Auroratalo Oy:n lukuun lyhytaikaista vuokrasopimusta rakennusluvan hakemista varten. Päätökseen sisältyi muun muassa ehto, jonka mukaan rakennustöitä ei saa aloittaa ennen pitkäaikaisen maanvuokraussopimuksen tekemistä ja että kiinteistöviraston tilakeskus purkaa kustannuksellaan määrälalla sijaitsevan vanhan huoltorakennuksen sekä sen kunnallistekniset johdot hankkeen rakentamisen edellyttämässä erikseen sovittavassa aikataulussa. Sosiaali- ja terveysviraston saamien tietojen mukaan tonttia koskevaa pitkäaikaista maanvuokraussopimusta ei ole eikä hankkeella ole rakennuslupaa.

Helsingin sosiaaliviraston ja Helsingin Diakonissalaitoksen neuvottelut suunnittelukilpailussa tarkoitetusta palvelusopimuksesta johtivat Helsingin sosiaalilautakunnan 30.11.2010 hyväksymään sopimukseen palvelujen tuottamisesta Helsingin kaupungille. Helsingin sosiaalivirasto on toteuttanut kaupunginhallituksen 26.4.2010 (519 §) täytäntöönpanopäätöksen omalta osaltaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Palveluasumisella tarkoitetaan sosiaalipalvelua, johon kuuluu palveluntuottajan järjestämän vakituisen asunnon lisäksi jokapäiväistä selviytymistä tukevia sosiaalipalveluja kuten ateriapalvelu, turvapalvelu, terveydenhuollon palvelu tai kodinhoitoapu. Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien palveluasumisen tavoitteena on mahdollistaa toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä arki ja mahdollisuus täysipainoiseen ja itsenäiseen elämään terveydentilan rajoituksista

huolimatta. Palvelujen tulisi olla oikea-aikaisia ja riittäviä. Suunniteltu asumispalveluyksikkö edistää yksityisyyden ja yhteisöllisyyden toteutumista asukkaiden tarpeiden mukaisesti. Tammikuussa 2015 sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimuksen mukaan yhteensä n. 500 pitkäaikaisasunnottomasta päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivää asiakasta jonotti tehostettuun palveluasumiseen tai tuettuun asumiseen. Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimuksen mukaan psykiatrisen sairaalahoidon käyttöä pyritään vähentämään tarvetta vastaavaksi, mutta se edellyttää, että asumispalveluihin ei ole jonoa. Palvelujen riittämättömyys tai niiden kohtuuttoman pitkä jonottaminen voi olla asiakkaan terveydentilan ja toimintakyvyn kannalta haitallista."

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa 25.3.2015 mennessä alla olevasta valtuutettu Pentti Arajärven ym. aloitteesta:

"Pitkäaikaisasunnottomuuden poisto-ohjelmaan kuului asumisyksikkö Hesperian sairaalan alueelle. Tästä julkistettiin arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti Diakonissalaitoksen ehdotus, Y-säätiön ehdotus tuli ilmeisesti toiseksi.

Alue on erittäin ihanteellinen palveluasuntojen rakentamiseen, koska alue on valvottu ja rauhallinen eikä välittömiä naapureita ole. Eritenkin asunnot voisivat tulla mielenterveyskuntoutujien käyttöön - kun sekä Auroran sairaalassa että Kellokosken sairaalassa edelleenkin on henkilöitä, jotka pärjäisivät ympärivuorokautisesti valvotussa palveluasunnossa.

Arkkitehtuurikilpailuun osallistuneille yhteisöille tuli kilpailusta merkittäviä kulunkeja, joten ei ole reilua, että kaupunki viivyttää projektin toteuttamista. Alueellehan on jo rakennettu vanhusten palveluasuntoyksikkö ja Pohjoisen Hesperiankadun tornitalot ovat asumiskäytössä. Ei ole perusteltua väittää, että mielenterveyskuntoutajat eivät sopisi asumaan tälle alueelle, joka on historiallisestikin varattu kaupungin vähäväkisten olosuhteiden kohennukselle.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että kaupunki ryhtyy välittömästi tarmokkaisesti toimenpiteisiin mainitun asumisyksikön toteuttamiseksi."

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

10.03.2015

Sotep/23

Lisätiedot

Juha Nyman, erityissuunnittelija, puhelin: 310 70198
juha.nyman(a)hel.fi

Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, puhelin: 310 43398
taru.neiman(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano